

LES FLEURS ET LES ARBRES

VOORJAARSCONCERT

zaterdag 21 april 2018

aanvang 20.00 uur

zondag 22 april 2018

aanvang 15.00 uur

Warmenhuizen

Oude Ursulakerk, Dorpsstraat 93

Alkmaar

Sint Laurentiuskerk, Verdrunkenoord 68

Schicksalslied

Johannes Brahms voor koor
en piano

Verder werk van onder meer
**Fauré, Hindemith,
Saint-Saëns, Chilcott**

Met medewerking van
Dorine Diemer, piano

Onder leiding van
Paul Valk

Toegangsprijs: € 17,00

Donateurs: € 14,00

Kinderen tot 16 jaar: gratis

Dit concert is mede mogelijk gemaakt door:

- Onze adverteerders
- Onze donateurs

PROGRAMMA

- 1. Antonín Dvořák (1841-1904)** Uit: Fünf Chorlieder opus 63
In der Natur V přírodě
Nrs. 1- 4 voor gemengd koor a capella

- 2. Johannes Brahms (1833-1897)** Schicksalslied
Gemengd koor en piano

- 3. Paul Hindemith (1895-1963)** Six chansons
Gemengd koor a capella

- 4. Francis Poulenc (1899-1963)** Deux Novelettes
Piano solo

- 5. Gabriel Fauré (1845-1942)** Les Djinns
Gemengd koor en piano

- 6. Gabriel Fauré (1845-1942)** Cantique de Jean Racine
Gemengd koor en piano

- Pauze**

- 6. Olivier Messiaen (1908-1992)** O Sacrum Convivium

- 7. Camille Saint-Saëns (1853-1921)** Deux chansons
Gemengd koor a capella

- 8. Maurice Ravel (1875-1937)** uit: 'Miroirs', nr.2: 'Oiseaux tristes'
Piano solo

- 9. Charles Villiers Stanford
(1852-1924)** The Blue Bird
Gemengd koor a capella

- 10. Bob Chilcott (1955-)** Five Days that Changed the World
Gemengd koor en piano

INLEIDING

Beste concertbezoeker

Van harte welkom bij dit voorjaarsconcert van Sine Nomine. Deze keer hebben we een wat lichter programma dan voorgaande keren met een ruim accent op niet-religieuze werken en thema's als liefde, natuur, geesten en het lot.

In dit programma maken we samen met u een reis, een muzikale reis, maar tegelijkertijd ook een topografische reis. Én een reis door de tijd, vanuit de 19e naar de 20e eeuw en naar het heden..

Het thema natuur komt in meerdere werken terug. Het is één van de rode draden naast een andere rode draad, die van geesten en goden. Emoties worden in allerlei facetten en tinten getoonzet en tot muziek en zang gebracht. Om even opgetild te worden uit het 'gewone leven' neemt Sine Nomine u mee naar het 'buitengewone leven'.

Naast het zingen a capella is er vandaag iets wezenlijk anders: het gebruik van de piano als begeleidingsinstrument van het koor. De klank van een mooie vleugel, mits natuurlijk goed bespeeld, geeft een schitterende menging met een koor van de grootte en de kwaliteit van Sine Nomine.

En met Dorine Diemer als pianiste zijn we verzekerd van een getalenteerde begeleidster. Wekelijks mag ik met haar samenwerken bij een van mijn andere vaste koren. Zij verstaat de kunst van het kleuren halen uit het instrument én uit de partituur. Door de jarenlange samenwerking is er een geoliede machine ontstaan tussen ons.

Ik ben nu toch al best een tijdje dirigent van dit koor, maar steeds blijft er weer zóveel mooie, nieuwe en uitdagende muziek om te zingen. En het koor zelf blijft zich ontwikkelen. Regelmatig verwelkomen we nieuwe leden, andere leden nemen afscheid. Een prachtige muzikale evolutie. Met dito voldoening.

Geniet ervan..!

Gaat u mee op onze muzikale reis?

Paul Valk

TEKSTEN EN VERTALINGEN

1. We beginnen onze reis in Tsjechië, eind 19e eeuw, met de componist Dvořák. Deze was een groot natuurliefhebber en hij vertoefde graag en vaak in zijn buitenhuis op het platteland ten zuiden van Praag. Tijdens lange wandelingen laafde hij zich aan de bossen en velden. Hierdoor geïnspireerd schreef hij de 5-delige cyclus *In der Natur V Přírodě*. Hierin wordt de natuur bezongen in die zo kenmerkende Slavische klankkleuren. Wij zingen de eerste vier liederen in het Tsjechisch. Hieronder de Nederlandse vertaling.

In der Natur V přírodě

Vier koorliederen in Nederlandse vertaling

Muziek: Antonín Dvořák

Tekst: Vítězslav Hálek (1835-1874)

1

Lieder en vallen mijn ziel binnen
onbewust, plotseling,
zoals wanneer dauw neerstrijkt
op de rand van de heuvel.

Elke tak ooit zich met vogelzang
en elk blad draagt zijn kind
Hemels licht komt van de maan
en trekt zilveren draden.

Rondom schitteren parels,
en ik voel mijn adem, zo jong, zo gezond,
ik weet niet of het mijn vreugde is
of het hartverscheurend wenen van mijn ziel.

En alles slaapt uiteindelijk
Dromen dansen als vonkjes langs de bomen
Enkel een eenzame hinde graast
en verdwijnt in het mistige bos.

Echter dauw wordt uit de maan geboren
en geen enkel lied blijft stilstaan in de ziel:
zij stromen zoals mijn tranen,
en de dag bereidt zich voor op de dageraad.

Nu zijn alle vogels ingeslapen
Het bos ligt in diepe slaap
en als de nachtegaal één noot zingt
ontwaakt het slapende woud.

2

Avondklokken luiden in het bos,
de vogels zingen stil en verborgen,
de luide tonen van de koekoek,
en de lieflijkste tonen van de nachtegaal.

Nu nog slaapt en sluimert de hinde,
en de klokken hangen stil,
een echo weergalmt in de nacht
en de natuur slaapt vredevol.

3

Roggevelden, roggevelden
Hoe vrolijk rijpen ze!
Elke aar is een muzikant
alsof ze overal zijn neergestrooid.

Wapperende satijnen jurken
dansend in de wind
omhelsd, gekust door de zon,
alleen de halmen glinsteren.

De vlinder wacht op de fluistertoon
als iemand de aren streelt
en de krekel tjrpt
spottend uit de maat.
Roggevelden, roggevelden,
hoe vrolijk rijpen ze!
En mijn gedachten dansen
wanneer de liedjes weergalmen.

4

De zilverberk liep,
zoals de geitjes uit de kudde,
liep naar de rand van het bos,
om de lente aan te kondigen.

Ze liep zoals een pop,
zo frêle en dun,
terug door het woud
en alles huiverde van verlangen.

Zoemend nadert de lente
de lucht trilt zoals een viool, zoals een riet,
de lucht vol geuren, lucht vol bloemen,
en de hele wereld is vervuld van jeugdigheid.

Elke boom tooit zich groen
kleedt zich feestelijk,
en elke tak, elke knop
spreekt een nieuwe taal.

En zoals nieuws zich verspreidt,
stromen gasten toe van dichtbij en ver,
voor een dag of twee naar een landelijke
streek,
en de hele wereld is in lente getooid.

Nederlandse vertaling: Mieke Pesic

2. Hierna doen we Duitsland aan en komen we aan bij Brahms, een goede vriend van Dvořák. En misschien ook wel gelijk bij het pièce de résistance van het hele concert: Schicksalslied. Een magistraal werk, oorspronkelijk voor koor en orkest, maar nu in de versie met piano. Wat is het 'lot' (Schicksal) van de mens op aarde? Welnu, volgens de dichter Hölderlin niet veel goeds, zeker niet afgezet tegen de 'Genien' (beschermende geesten) in de hemel. En dát is te horen in de muziek. Wat is het voor Sine Nomine een mooie uitdaging dit werk met z'n contrasten en grote spanningsboog uit te mogen voeren.

Schicksalslied

Muziek: Johannes Brahms

Tekst: Friedrich Hölderlin (1770-1843)

Ihr wandelt droben im Licht
auf weichem Bodem, selige Genien!
Glanzende Götterlüfte
rühren Euch leicht,
wie die Finger der Künstlerin
heilige Saiten.

Schicksallos, wie der schlafende
Säugling, atmen die Himmlischen;
keusch bewahrt
in bescheidener Knospe,
blühet ewig
ihnen der Geist,
und die seligen Augen
blicken in stiller
ewiger Klarheit.
Doch uns ist gegeben,
auf keiner Stätte zu ruhn;
es schwinden, es fallen
die leidenden Menschen
blindlings von einer
Stunde zur andern,
wie Wasser von Klippe
Zu Klippe geworfen,
jahrlang ins Ungewisse hinab.

Hyperions lied van het lot

*Gij wandelt boven in het licht
Op zachte grond, gelukzalige genieën!
Glanzende godenluchten
Beroeren u licht,
Als de vingers van de kunstenaars
De heilige snaren.*

*Vrij van het lot, als de slapende
Zuigeling, ademen de hemelingen;
Kuis bewaard
in bescheiden knop
Bloeit eeuwig
Hun geest,
En hun zalige ogen
Staren in stille
Eeuwige klaarheid.
Maar ons is gegeven
Geen rustplaats te vinden,
Zij vergaan, zij vallen,
De lijdende mensen,
Blindelings van het ene
Uur in het andere,
Als water van rots
Tot rots verstoven,
Jarenlang in het ongewisse omlaag.*

Vertaling: Kester Freriks

3. Paul Hindemith is Duitser van geboorte, maar na wat omzwervingen vestigde hij zich in Zwitserland. Hij is vrij bekend geworden door een cyclus liederen op teksten van Rainer Maria Rilke, een Duitse dichter die deze gedichten echter in het Frans heeft geschreven. We gaan nu dus via Zwitserland en Hindemith richting Frankrijk. U hoort Six Chansons, zwierige gedichten en dito muziek over de natuur. Kleurrijk ook en compact.

Six chansons

Muziek: Paul Hindemith

Tekst: Rainer Maria Rilke (1875-1926)

1 La biche

Ô, la biche; quel bel intérieur
d'anciennes forêts dans tes yeux abonde;
combien de confiance ronde
mêlée à combien de peur.
Tout cela, porté par la vive
gracilité de tes bonds.
Mais jamais rien n'arrive
à cette impossessive
ignorance de ton front.

2 Un Cygne

Un cygne avance sur l'eau
tout entouré de lui-même,
comme un glissant tableau;
ainsi à certains instants
un être que l'on aime
est tout un espace mouvant.
Il se rapproche, doublé,
comme ce cygne qui nage,
sur notre âme troublée...
qui à cet être ajoute
la tremblant image
de bonheur et de doute.

3 Puisque tout passe

Puisque tout passe, faisons
la mélodie passagère;
celle qui nous désaltère,
aura de nous raison.
Chantons ce qui nous quitte
avec amour et art;
soyons plus vite
que le rapide départ.

De hinde

*O hinde; eindeloos ontvouwen
zich prachtige oude bossen in jouw blik;
hoeveel oprecht vertrouwen
gemengd met hoeveel schrik.
Dat alles levendig gedragen
door de rankheid van je sprongen licht.
Maar niets zal ooit verjagen
de argeloosheid zonder vragen
in je gezicht.*

Een zwaan

*Een zwaan komt op het water naderbij
geheel in zichzelf gehuld,
als een glijdend schilderij;
zo is op zeker moment in de tijd
een wezen dat ons vervult
een en al bewegende ruimtelijkheid.
Hij nadert, in dubbelbeeld,
als de dichter die in ons bezorgde hart verblijft,
met beelden speelt...
die aan dit wezen in dubbeldruk
het rimpelende beeld toeschrijft
van twijfel en van geluk.*

Alles gaat toch voorbij

*Daar alles voorbij gaat, rest
ons de vluchtige melodiëlijn;
het lied dat onze dorst lest,
zal onze inzet zijn.
Laten we bezingen wat ons verlaat
met passie en meesterschap;
en we zingen het heel rap,
sneller dan het afscheid gaat.*

4 Printemps

Ô mélodie de la sève
qui dans les instruments
de tous ces arbres s'élève --,
accompagne le chant
de notre voix trop brève.

C'est pendant quelques mesures
seulement que nous suivons
les multiples figures
de ton long abandon,
ô abondante nature.

Quand il faudra nous taire,
d'autres continueront...
Mais à présent comment faire
pour te rendre mon
grand cœur complémentaire?

5 En hiver

En hiver, la mort meurtrière
entre dans les maisons;
elle cherche la sœur, le père,
et leur joue du violon.
Mais quand la terre remue
sous la bêche du printemps,
la mort court dans les rues
et salue les passants.

6 Verger

Jamais la terre n'est plus réelle
que dans tes branches, ô verger blond,
ni plus flottante que dans la dentelle
que font tes ombres sur le gazon.

Là se rencontre ce qui nous reste,
ce qui pèse et ce qui nourrit
avec le passage manifeste
de la tendresse infinie.

Lente

*O melodie van het levenssap
die aan de instrumenten
uit al deze bomen ontsnapt,
begeleid in deze lente
het korte lied van ons gezelschap.*

*Slechts voor de duur
van enkele maten volgen wij
de fantasierijke figuur
van jouw spel lang en vrij
o overvloedige natuur.*

*Als wij stilhouden,
zullen anderen doorgaan...
Maar hoe zou ik in deze wouden
mijn hartstocht voortaan
nog kunnen achterhouden?*

In de winter

*In de winter komt de moordende dood nader
de huizen worden door zijn komst verrast;
hij zoekt de dochter en de vader,
voor wie hij zijn viool bekrast.
Maar als de aarde tot leven komt
onder de spade van het voorjaar,
rent de dood door de straten, vermomd
en groet iedere voorbijganger zowaar.*

Boomgaard

*Nooit was de bodem vaster land
dan in de takken van jouw boom
noch frivoler dan het kant
van je schaduw in de graszoom*

*Daar vinden we terug wat overblijft,
wat ons zwaar valt, wat ons voedt,
oneindig teder ingelijfd
in onze herinnering zoet.*

Mais à ton centre, la calme fontaine,
presque dormant en son ancien rond,
de ce contraste parle à peine,
tant en elle il se confond.

*En de fontein die in jouw midden fluistert,
slaperig in zijn oude bassin,
naar deze contrasten slechts luistert,
en samenvalt met het schaduwdessin.*

Nederlandse vertaling: Bavo Hopman

4. Deux Novelettes

Francis Poulenc

Met Francis Poulenc komen we in het Parijs van begin 20e eeuw. Expressionisme, creativiteit, het terughalen soms van oude of barokke meesters. Poulenc werd wel de Janus onder de componisten genoemd. Dit omdat hij, net als de Romeinse God met dezelfde naam, twee gezichten had. Maar Poulenc dan figuurlijk uiteraard: monnik en kwajongen.

Dorine speelt twee *Novelettes* voor pianosolo. Miniatuurtjes om van te smullen.

5. Als laatste voor de pauze die o zo geliefde componist Fauré. Wat schrijft hij toch fijn voor de stem. Nauwelijks introductie behoeft zijn *Cantique de Jean Racine*, dagelijks te horen op de radio, in kerken en concertzalen overal ter wereld. Maar daarvoor een bijzonder en beduidend onbekender werk: *Les Djinnns*, voor koor en piano. Het is geschreven op een gedicht van Victor Hugo (1828) over het tevoorschijn komen en weer verdwijnen van voorouderlijke schimmen (Djinnns). Met name in de Arabische wereld komen de verhalen over deze bovennatuurlijke onzichtbare wezens, geesten voor. Prachtig is de tekst geconstrueerd. Iets wat je niet direct hoort bij het muziekstuk, maar beter zou horen bij het voordragen van enkel de tekst. Echter, bij het zien van de tekst op papier wordt gelijk duidelijk wat voor bijzonders er aan de hand is: het gedicht bestaat uit een heel aantal coupletten. Het eerste couplet bestaat uit korte zinnestukjes, het tweede met iets langere, het derde weer langer en zo door. Halverwege gaat het spiegelbeeldig terug om bij het laatste couplet te eindigen in dezelfde korte zinnestukjes van het begin. Met enige fantasie kun je hier een geest uit Aladdin en de wonderlamp in zien. Smal van onderen, breder uitlopend en bovenaan weer smal. En dat is nu precies wat zo'n Djinn is...

Les Djinns

Muziek: Gabriel Fauré

Tekst: Victor Hugo (1802-1885)

Murs, ville,
Et port,
Asile
De mort,
Mer grise
Où brise
La brise,
Tout dort.
Dans la plaine
Naît un bruit.
C'est l'haleine
De la nuit.
Elle brame
Comme une âme
Qu'une flamme
Toujours suit !
La voix plus haute
Semble un grelot.
D'un nain qui saute
C'est le galop.
Il fuit, s'élançe,
Puis en cadence
Sur un pied danse
Au bout d'un flot.
La rumeur approche.
L'écho la redit.
C'est comme la cloche
D'un couvent maudit ;
Comme un bruit de foule,
Qui tonne et qui roule,
Et tantôt s'écroule,
Et tantôt grandit,
Dieu ! la voix sépulcrale
Des Djinns !... Quel bruit ils font !
Fuyons sous la spirale

De geesten

*Muren, stadspoort,
vissersvloot,
toevluchtsoord
van de dood,
zware lucht
het gerucht
op de vlucht.
morgenrood.
Op het land
een jammerklacht.
Het is de adem
van de nacht.
Heel bedeesd
als een geest
bevreesd
voor de jacht!
de sterkste stroom
klinkt als geklop.
van een springende gnom.
Het is de galop
Hij ontsnapt, grijpt zijn kans,
doet dan in cadans
op één been een dans
op de top van een boom.
Het geluid nadert snel
de echo komt nabij.
Het klinkt als de bel
van een vervloekte abdij;
Als het geluid van een horde,
die donderde en morde
nu eens meer orde,
dan weer razernij.
Mijn God, die bulderende grafgebeden
van de geesten! Wat een reuzenklap!
Laten we vluchten onder de treden*

De l'escalier profond.
Déjà s'éteint ma lampe,
Et l'ombre de la rampe,
Qui le long du mur rampe,
Monte jusqu'au plafond.
Cris de l'enfer ! voix qui hurle et qui pleure !
L'horrible essaim, poussé par l'aiglon,
Sans doute, ô ciel ! s'abat sur ma demeure.
Le mur fléchit sous le noir bataillon.
La maison crie et chancelle penchée,
Et l'on dirait que, du sol arrachée,
Ainsi qu'il chasse une feuille séchée,
Le vent la roule avec leur tourbillon !
Prophète ! si ta main me sauve
De ces impurs démons des soirs,
J'irai prosterner mon front chauve
Devant tes sacrés encensoirs !
Fais que sur ces portes fidèles
Meure leur souffle d'étincelles,
Et qu'en vain l'ongle de leurs ailes
Grince et crie à ces vitraux noirs !
De leurs ailes lointaines
Le battement décroît,
Si confus dans les plaines,
Si faible, que l'on croit
Oùir la sauterelle
Crier d'une voix grêle,
Ou pétiller la grêle
Sur le plomb d'un vieux toit.
Les Djinns funèbres,
Fils du trépas,
Dans les ténèbres
Pressent leurs pas ;
Leur essaim gronde :
Ainsi, profonde,
Murmure une onde
Qu'on ne voit pas.
Ce bruit vague
Qui s'endort,

*van de diepe trap.
Reeds dooft mijn licht,
de schaduw verdicht,
-de muur raakt uit het zicht-,
en kruipt omhoog tot de kap.
Gekrijs uit de hel! Een stem die loeit en kermt!
De horrorzwerf, gedreven door ijzige wind,
O hemel, is over mijn huis uitgezwermd.
Het zwarte leger buigt het gebint.
Het huis schreeuwt en wankelt en knakt.
Je zou zeggen, van de grond af beetgepakt,
rondgeblazen en neergekwakt,
als een dor blaadje door de wind!
Profeet! Als jouw hand me redt
van deze donkere duivels op hun oorlogspad,
dan kniel ik blootshoofds in gebed
voor jouw heilig wierookvat!
Maak dat zij voor deze trouwe deuren
hun vonkenstrooiende adem zullen betreuren,
en dat hun scherpe klauwen zullen scheuren
zonder te krabben en krassen in deze dodenstad!
Van hun verre vleugelslag
neemt het klapwieken af op den duur,
verspreidt zich als een rouwbeklag,
verzwakt als een smeulend vuur,
men denkt een sprinkhaan te horen,
het zacht schrille geluid in de oren,
of de regen tot hagel bevroren
op het lood van een heel oude schuur.
De geesten van het graf,
zonen van de dood,
versnellen hun draf
in hun duistere nood;
Hun monsterverbond
dat de diepten terugvond
ruisende bron in de grond
die onzichtbaar ontsproot.
Dit nietige gevaar
wordt gesust*

C'est la vague
Sur le bord ;
C'est la plainte,
Presque éteinte,
D'une sainte
Pour un mort.
On doute
La nuit...
J'écoute : -
Tout fuit,
Tout passe
L'espace
Efface
Le bruit.

*het is een baar
op de kust;
het is een klacht,
nog heel zacht,
een heilige bracht
eeuwige rust.
Gefluister
windstil
luister:
nihil...
alles gaat
inderdaad
ruimte staat
stil.*

Vertaling: Bavo Hopman

Cantique de Jean Racine

Muziek: Gabriel Fauré

Tekst: Jean Racine (1639-1699)

Verbe égal au Très-Haut notre unique
espérance,
Jour éternel de la terre et des cieux
De la paisible nuit nous rompons le silence,
Divin Sauveur, jette sur nous les yeux,

Répands sur nous le feu de ta grâce puissante,
Que tout l'enfer fuie au son de ta voix,
Dissipe le sommeil d'une âme languissante
Qui la conduit à l'oubli de tes lois!

O Christ sois favorable à ce peuple fidèle,
Pour te bénir maintenant rassemblé;
Reçois les chants qu'il offre à ta gloire
immortelle,
Et de tes dons qu'il retourne comblé.

Gezang van Jean Racine

*Woord van de Allerhoogste, onze enige wet,
o eeuwig licht van aarde, hemel en heelal,
in de vredige nacht klinkt hier ons gebed,
Goddelijke Heiland, richt uw oog op ons al.*

*Ontbrand in ons uw heilige vuur,
dat heel de onderwereld wijkt voor uw woord,
wek de smachtende ziel op 't juiste uur
dat hij zich niet verslaapt en uw wet heeft
gehoord.*

*O Christus wees uw trouwe volk gunstig
gezind
wij zijn hier vandaag bijeen om u te eren;
ontvang ons gezang voor uw eeuwig bewind,
dat het vol van uw gaven terug moge keren.*

🌀 PAUZE 🌀

6. Messiaen is bekend als componist van vogelgeluiden. Hij nam ze op en bestudeerde de intervallen en ritmes minutieus. Hij wist voor zeer uiteenlopende instrumentaties dit om te zetten in prachtige, moderne, complexe, maar zeer liefdevolle muziek. Hij was iemand die de natuur en het goddelijke enorm hoog in het vaandel had staan.
Zijn motet *O Sacrum Convivium* gaat niet over de natuur, maar is net als de Cantique van Fauré het enige werk op dit programma met een religieuze inslag. Tergend langzaam bouwt het op naar hemelse rust.

O sacrum convivium

Muziek: Olivier Messiaen

Tekst: Thomas van Aquino (1225 - 1274)

O sacrum convivium!
in quo Christus sumitur:
recolitur memoria passionis ejus:
mens impletur gratia.

O sacrum convivium!
in quo Christus sumitur:
mens impletur gratia:

et futurae gloriae
nobis pignus datur, alleluia.
O sacrum convivium!

O heilig gastmaal

*O heilig gastmaal
waar Christus genuttigd wordt;
waar zijn lijden herdacht wordt,
waar de ziel met genade wordt gevuld.*

*O heilig gastmaal!
waar Christus genuttigd wordt;
waar de ziel met genade wordt gevuld*

*en ons het onderpand voor toekomstige
heerlijkheid gegeven wordt.
O heilig gastmaal!*

Vertaling: Eduard van Hengel

7. Saint Saëns schreef twee intieme chansons voor koor a capella, over de natuur die ons zo veel prachtigs geeft en over de stilte van de nacht.

Deux chansons

Muziek: Camille Saint-Saëns

Tekst: Anoniem

Calme des nuits

Calme des nuits, fraîcheurs des soirs,
Vaste scintillement des mondes,
Grand silence des antres noirs
Vous charmez les âmes profondes.

L'éclat du soleil, la gaité,
Le bruit plaisent aux plus futiles;
Le poète seul est hanté
Par l'amour des choses tranquilles.

Les fleurs et les arbres,

Les fleurs et les arbres
les bronzes, les marbres,
les ors, les émaux,
la mer, les fontaines,
les monts et les plaines
consolent nos maux.

Nature éternelle
tu sembles plus belle
au sein des douleurs!
Et l'art nous domine,
sa flamme illumine
le rire et les pleurs.

Nacht'lijke rust

*Nacht'lijke rust, dag in koelte verklonken,
Flonkeringen van het wijdse heelal,
Peilloze stilte van zwarte spelonken
Gij bekoort de diepzinnigen vooral.*

*Het vuur van de zon, de losbandigheid
En het lawaai zijn voor de geringen;
In eenzaamheid wordt de dichter geleid
Door zijn liefde voor de stille dingen.*

De bloemen en de bomen

*De bloemen, de bomen,
de zee en de stromen,
veelkleurige gloed,
de bergen en dalen,
de bronzen, opalen
troosten ons gemoed.*

*Natuur zonder weerga
gij zijt ons nog meer na
als we bedroefd zijn!
Maar kunst onderricht ons,
haar liefde verlicht ons,
bij vreugd en bij pijn.*

Vertaling: Bavo Hopman

8. Een tweede werk voor pianosolo. *Oiseaux tristes* over verdwaalde vogels in de apathie van een somber woud tijdens de heetste uren van een zomerdag.

Oiseaux tristes

Maurice Ravel

9. Met het stuk *The Blue Bird* van Stanford verlaten we Frankrijk en het Europese vasteland. We komen in Engeland. De vogel vliegt boven het water, weliswaar water van een meer, maar het zou de overtocht met ons kunnen zijn over Het kanaal. Hij ziet zichzelf weerspiegeld in het water. Prachtig kleinood. Mooie sopraansolo. Fascinerend hoe stemmen toch steeds weer kunnen ontroeren...

The blue bird

Muziek: Charles Villiers Stanford

Tekst: Mary Coleridge (1861-10907)

The lake lay blue below the hill.
O'er it, as I looked, there flew
Across the waters, cold and still,
A bird whose wings were palest blue.
The sky above was blue at last,
The sky beneath me blue in blue.
A moment, ere the bird had passed,
It caught his image as he flew.

De blauwe lijster

*Vanaf de heuvel zag ik blauw het meer.
Daarboven vloog in 't morgenuur
het water koud, verstilde sfeer,
een vogel van het lichtste blauw.
De hemel kleurde weer azuur,
het water spiegelt blauw in blauw.
De vogel zag, hoog in de lucht,
zich nog gespiegeld in de vlucht.*

Nederlandse vertaling: Bavo Hopman

10. Als afsluitend stuk kozen we *Five Days that Changed the World* uit 2013 van Bob Chilcott. Hij was jarenlang één van de vaste zangers van het vermaarde heren-ensemble The Kings Singers. Inmiddels legt hij zich toe op componeren en dirigeren. Het is eigentijdse muziek, verrassend, pakkend, energiek. De gedichten gaan over vijf dagen waarin iets wezenlijks voor de mensheid is geschied: de uitvinding van de boekdrukkunst (1455), de afschaffing van de slavernij (1834), de eerste gemotoriseerde vlucht (1903), de uitvinding van de penicilline (1928, per toeval ontdekt..) en de eerste mens in de ruimte (1961, over Joeri Gagarin). Aardig te vermelden is, dat het koor in deel 1 zingt: 'The quick brown fox jumps over the lazy dog'. Dit is een zogeheten 'pangram', een zin met daarin alle letters van het alfabet. Deze wordt in Engeland gebruikt als oefening voor typecursussen; leuk bedacht in een stuk over de boekdrukkunst.

Five Days that Changed the World

Muziek: Bob Chilcott

Tekst: Charles Bennett (1954-)

1

**Thursday 29th March 1455:
The Invention of Printing**

The quick brown fox jumps over the lazy dog.
I saw them walking like footprints in the snow.
Saw them walking into houses all over the
world.
Open the door of the eye and let them in.

I saw each letter. Saw each letter like a person.
Z was lonely and E was everyone's friend.
I watched them gather together into words.

I knew if I took the letters one by one.
Knew if I held them tight in forty-two lines.
They could speak to everyone everywhere.

In the beginning there were footprints over
the page.
The footprints of a fox who jumps.
Into your eye and over the lazy dog.

2

**Friday 1st August 1834: The abolition
of slavery**

Sometimes a piece of paper. A piece of white
paper.

Can set a person free. Just a few words.
A few words written in black ink
on white paper. Can set a nation free.

Sometimes one person. One good person.
Can set a nation free. Just a few words.
A few words written on the open page
of the human heart. Can set a people free.

Give me the good words. Make me the right
person.

Give me a piece of paper to set me free.
Pure words written on my open heart.
Just a few words can set me free.

3

**Monday 14th December 1903:
The first powered flight**

A thought can learn to fly if you give it wings.
I said to Orville Perhaps.
Maybe if perhaps we might possibly try.
And we did. And it was. Difficult.

Below us the ground was green and heavy
with failure.
Ready to break our fall.
But a thought will fly sometimes if you give it
wings.
I said to Wilbur Why not?

Most everything that could went wrong
before.
But it pulled us up in the end.
We said to each other Let's toss for who goes
first.
And we did. And it was. Glorious.

We carried it back to the top of Kill Devil Hill.
How many times? I forget.
But we did and it was and it is and there you
have it.
Sometimes a dream will fly.

4

**Friday 28th September 1928:
The discovery of penicillin**

Green/blue. It was green/blue.
I happened upon it. Stumbled across it.
It wasn't supposed to be there but there it was.
Sometimes you find what you're looking for
Where you never thought it would be.

Thrown away. It was nearly thrown away.
I clobbered the dishes. Washed the pots.
I thought there was something wrong but it
turned out right.
Sometimes where you never thought it
would be
There's what you've been looking for all along.

Holiday. Just back from holiday.
It was meant to be. Serendipity.
What went wrong had gone as right as rain.
Sometimes what you're looking for will find
you.
Sometimes what seems wrong was right all
along.

Blue/green. It was blue/green.
I hope you find what you're looking for.
Hope what you're looking for finds you.

5

**Wednesday 12th April 1961:
The first man in space**

I saw how beautiful our planet is.
Seventeen thousand miles an hour.
They thought I might go mad.
But I saw the face of God.

The son of a carpenter circling round the Earth.
I saw how beautiful our planet is.
April twelfth nineteen sixty one.
Stars are the alphabet of God.

One hundred and eight minutes.
Can it be that you have come from outer
space?
Well yes and I've seen something beautiful.
Keep this beauty safe and let it grow.

Stars are the smile of God.
His face was the Earth looking back.
Five hundred and twenty people
Have seen how beautiful it is.

UITVOERENDEN

Kamerkoor Sine Nomine

De zangers van Sine Nomine nemen zuiver en alleen hun stem mee en met elkaar vormen ze de bijzondere koorklank die dit kamerkoor nu al meer dan 41 jaar kenmerkt. De laatste 24 jaar onder de inspirerende leiding van Paul Valk. Niet alleen verrast de koorklank keer op keer, ook de gedurfde programmering is karakteristiek voor Sine Nomine. Het koor zingt muziek uit alle tijden, verstillend, uitbundig, a capella of met instrumentale begeleiding en het gaat geen enkele uitdaging uit de weg. www.sinenominealkmaar.nl.

Sopranen

Christine Dragt, Anna Jonker, Marga van der Pol, Ineke Reisiger, Janneke Schuppert, Simone Sohier, Marleen Vixseboxse, Iris Wimmers.

Alten

Loes Aartsen, Carin Boonstoppel, Wilma Bos, Cora Buter, Roosmarie van Dijk, Nicolien Kerkmeester, Damaris Kort, Cornelia Wiemers.

Tenoren

Erik Beemster, Jan Berghuis, Fred Jonkhart, Marten Kingma, Hans Out, Hans Spaans, Ewout Vet, Mats van Zelm.

Bassen

Jeroen Doedens, Gert van der Meij, Pieter Schaper, Henk Schoonheim, Wilbert Sentenie, Wim Timmer, Nico van der Wel.

Paul Valk

Paul Valk (1969) studeerde orgel, koordirectie en kerkmuziek aan het Conservatorium en aan het Nederlands Instituut voor Kerkmuziek in Utrecht. Daarnaast specialiseerde hij zich in piano, zang en orkestdirectie. Vanaf 1993 is Paul Valk dirigent van Sine Nomine. Naast Sine Nomine dirigeert hij nog twee grote koren: het Amsterdams Gemengd Koor met grote oratoria uitgevoerd in het Amsterdamse Concertgebouw en Soli Amersfoort.

PAUL VALK

Incidenteel leidt hij als continuo-speler vocaal ensemble Octagon uit Utrecht. Met ruim 900 middelbare scholieren voert Paul Valk al een aantal jaren als scratch in de Pieterskerk in Leiden de Messiah van Händel uit. Verder begeleidt hij koren, instrumentalisten en vocalisten op orgel en piano.

Dorine Diemer

Dorine Diemer (1982, Utrecht) begon met pianolessen toen zij 9 jaar was. Vanaf 16 jaar studeerde zij aan het Conservatorium van Amsterdam, eerst bij Marjes Benoist, later bij de Noorse pianist Håkon Austbø die haar grote voorbeeld is. In 2006 studeerde ze zeer succesvol af, waarna zij met beurzen van o.a. het Prins Bernhard Cultuurfonds en het VSB-fonds haar studie in Londen vervolgde aan de Guildhall School of Music and Drama. Haar leraren daar waren onder andere Martin Roscoe en Ronan O’Hora. Dorine heeft tijdens haar studie deelgenomen aan verschillende festivals, zoals het Oxford International Piano Festival en de Engadiner Klavierakademie in Zwitserland. Ze werkte met de Amerikaanse componist John Adams aan zijn viool-piano stuk ‘Road Movies’ en kreeg masterclasses van o.a. Peter Feuchtwanger, John Bingham, Graham Johnson en Menahem Pressler.

DORINE DIEMERT

Sinds haar studie treedt ze regelmatig op als solist, kamermuzikante en begeleidster in verschillende zalen in binnen- en buitenland. Ook werkte ze mee in producties van het muziektheatergezelschap Het Geluid I Maastricht met Phrygian Gates van John Adams en de liederencyclus Harawi van Olivier Messiaen. Ze is vaste repetitor van het Amsterdams Gemengd Koor en speelt graag grote koorwerken met kamerkoren en oratoriumkoren.

Dorine studeerde ook Taalwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam en behaalde daarin haar bachelordiploma cum laude in 2011.

Volgende concerten

Volg ons op www.sinenominealkmaar.nl voor nieuws over najaars/ winterconcerten

Meezingen in Sine Nomine

Kijk op www.sinenominealkmaar.nl

Concertnieuws

U kunt u aanmelden op www.sinenominealkmaar.nl voor gratis toezending van ons Concertnieuws. Enkele keren per jaar krijgt u informatie over onze optredens.

Donateurs

U kunt ons financieel extra steunen door donateur te worden.

Vanaf € 30.00 per jaar bent u reeds donateur en geniet u extra voordelen. Kijk op www.sinenominealkmaar.nl voor meer informatie en aanmelding als donateur.

Adverteren

U kunt ook adverteren in onze programmaboekjes. Vanaf slechts € 50 is het al mogelijk te adverteren in ons programmaboekje. Kijk op www.sinenominealkmaar.nl of vraag ons naar de mogelijkheden: info@sinenominealkmaar.nl

Tot ziens bij een van onze volgende concerten.

Edelsmid
Ontwerper van Sieraden
Mient 12 Alkmaar

072 5204814
marclange.nl

stem voice stimme

Stemvorming volgens de Lichtenberger® methode

leer moeiteloos zingen
met een vrije en rijke klank
in een wakker en ontspannen lichaam

onderzoek de fysiologie van het zingen
door nieuwe zintuiglijke ervaringen en
geniet van het zingen en je klank

Damaris Kort

damaris_kort@yahoo.com
06 41128709
Bachlaan 4
1817GJ Alkmaar

www.damariskort.nl

ORTHOVISIE?

juiste kijk op gezondheid

Wilma Bos

orthomoleculair arts

Oude Kanaaldijk 7
1825 AT Alkmaar

072-531 79 90

orthovisie@kpnmail.nl
www.orthovisie.nl

Altijd wel
een vestiging
in de buurt

Rollebol kindercentra biedt: opvang op maat!

Rollebol is een professionele kinderopvangorganisatie voor ouders die veel waarde hechten aan kwaliteit, service en flexibiliteit. Onze dienstverlening is optimaal mogelijk afgestemd op uw eisen en wensen.

Rollebol kindercentra heeft kwaliteit hoog in het vaandel staan en is HKZ/ISO 9001-2009 gecertificeerd.

Bij ons kunt u niet alleen kiezen voor reguliere kinderopvang, maar ook in te roosteren dagdelen en flexibele opvang op basis van uren. Op diverse locaties in Alkmaar bieden we Opvang voor 0-4 jarigen, en voor kinderen vanaf 4 jaar is er BSO (buitenschoolse opvang) en TSO (tussenschoolse opvang). Alle vestigingen van Rollebol kindercentra zijn geopend van 07.00 uur tot 19.00 uur.

Meer informatie:

Centrale administratie: Kennemerstraatweg 13 - 1814 GA Alkmaar - e: info@rollebol.nl - t: 072 566 90 28

www.rollebol.nl

www.sinenominealkmaar.nl

Colofon

Omslagfoto: detail voorjaar

Redactie:

Paul Valk

Eindredactie:

Marga van der Pol

Vormgeving en druk:

Typos Print & Vormgeving, Castricum

